

tidningsdöden

Tidningsdöden som grasserade våldsamt under 1950-talet har de senaste åren varit relativt måttlig. En del av landets drygt 100 dagstidningar går dock med förlust, och i november i fjol erinrade Aftonbladet (s) i en artikelserie om att flera s-märkta tidningar hotas av nedläggning. Därefter har bl a offentliggjorts att Smålands Folkblad i Jönköping framdeles skall tryckas hos Västgöta-Demokraten i Borås. Personalen vid den förstnämnda tidningen informerades härom via TT — ett exempel på hur socialdemokratin utövar företagsdemokratin förnämliga principer i praktiken.

Det är alltid tragiskt när en tidning dör. Den politiska debatten blir fattigare. Läsarna inom spridningsområdet har behov av valfrihet ifråga om redigering, reportagekvalitet, nyhetsurval o s v. Även mellan dagstidningar är givetvis konkurrens nyttig.

I Aftonbladsartiklarna fälldes några bittra tårar över utvecklingen. Och från regeringshåll har klagats över att de s-märkta tidningarna är lika bra som sina borgerliga konkurrenter — ingen plats för självkritik här inte — men att de avsevärt mindre annonsintäkterna reducerar möjligheterna att göra sig gällande. Den s k upplagespiralen spökar.

Något ligger det i detta. Ändå torde man åtminstone delvis förväxla orsak och verkan. Skälet till att s-tidningarna ofta distanseras av borgerliga organ är sannolikt att kunderna-läsarna funnit de senare bättre. Då — men först då — reagerar också annonsörerna, vilka självfallet har

det förstahandsönskemålet att nå så många människor som möjligt till lägsta tänkbara kostnader. Och upplagespiralen kommer igång.

Det finns naturligtvis ingen orsak till att s-tidningar a priori skulle vara sämre än andra publikationer. Men från början drev de en policy som de nu antagligen djupt beklagar. De politiserade nyhetsmateriet oerhört hårt. Medan den borgerliga tidningen strävade efter objektiva reportage, blev s-tidningen en valbroschyr fylld av upphetsade politiska appeller och attacker. Troligen var det mot detta som många läsare, även socialdemokratiska, reagerade. De kunde lita på innehållet i den borgerliga tidningen – och föredrog denna. De ville inte dag ut och dag in ha partipolitisk propaganda på nyhetsplats till morgonkaffet.

Förvisso finns fortfarande välskötta socialdemokratiska tidningar, stora som Arbetet och Norrländska Socialdemokraten eller små som Piteå-Tidningen och Häl-singe-Kuriren. De klarar sig också hyfsat ekonomiskt. Andra går det däremot sämre för. Till det senare slaget hörde den största nedlagda tidningen under 1960-talet, Stockholms-Tidningen. Vid dess händfärd för cirka sex år sedan producerades ansenliga antal litanior över annonsörernas förmenta betydelse för det fria ordets spridning. Jämret var i detta fall

nonsens. Den aldrig så sorgliga nedläggningen kan ej skymma det faktum att tidningen var uppseendeväckande illa skött.

I andra delen av sina memoarer »Och regeringen satt kvar» skriver förra statsrådet Ulla Lindström följande: »27 febr. Sista utgivningsdagen för Stockholms-Tidningen. Äkta saknad blandas med såar av krokodiltårar. Själv är jag indifferent. Tidningen har förefallit mig så dåligt skött. Nu vet vi dessutom att den har varit det. Som 'en skandal' betecknades det av Sven Andersson, vars statssekreterare gjort en genomgång av tidningens ekonomi. Fast med 1/3 mindre textvolym har 'Stocken' haft 185 anställda på redaktionen mot tidningen Arbetets 50 redaktionsmedlemmar och mera text. Även om de 185 kunnat och velat skriva, har de inte fått plats med sina skrivelser i det tunna bladet – många har aldrig 'kommit fram' till spalterna. Typografkåren har också varit överdimensionerad. Redan för två år sedan framhöll typografförbundet för LO att 20 st typografer gick sysslolösa på 'Stocken' och borde överföras till annan arbetsplats. De fick gå kvar!»

Tror någon att en borgerlig tidning, nedläggningshotad eller inte, kunnat drivas år efter år med ett sådant överskott på arbetskraft och samtidigt nersölad med understödsmiljoner? Aldrig!

Matti Häggström